

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones Miscellanæ

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XCVIII. Argumentum. Explicatur, Quid fit Humilitas Virtuosa? Quotuplex? Quot ejus gradus? An exerceri possit à personis sublimibus, & in dignitate constitutis? Quibus incentivis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94626](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94626)

cap. 127. num. 14. Diana part. 1. tract. 3. resol. 16. & 17. Quæ refident in Coordinato tom. 7. tract. 6. resol. 25. & 26. Et Eminentiss. Cardin. de Lugo d. *Disput.* 19. in tom. 1. de *Iustit.* & *Jur.* num. 17. & 18. ubi advertit, quod si suffragia essent revocabilia, scilicet quia darentur palam, & oretenus, iste ultimus in voto dando esset obnoxius restitutioni; & ratio est, quia si contradixisset, & impugnasset Partem litis injustæ propositam, potuisset retrahere alios à prava opinione, & à perseverantia in ipsa; cumque approbatio Partis illius pendeat à determinatione, quæ sit post audita omnium suffragantium vota, iste ultimus habetur tanquam primus, & ita remanet obnoxius cum aliis ad restitutionem. Tamburin. in *Decal.* lib. 1. cap. 3. §. 7. Verb. *Suffragium* num. 3.

D E C I S I O XCVIII.

A R G U M E N T U M.

Explicatur, Quid sit Humilitas Virtuosa? Quotuplex? Quot ejus gradus? An exerceri possit à personis sublimibus, & in dignitate constitutis? Quibus incentivis?

S U M M A R I U M.

1. Humilitas quid sit, & unde denominetur?
2. Quotuplex?
3. Humilitatis gradus quot reperiantur?
4. Potentes persona quomodo se exerceant in humilitate?
5. Excelsiores qui sunt, hi periculosiores.

1. **D**ictum fuit. Humilitatem, (quæ denominatur ab humo; & quia homo, qui ex humo est, ad humum, id est ad ima deprimitur, despicens excellentiam ex consideratione suæ conditionis imperfectæ) esse virtutem, quæ refranat animam, ne immoderate in excelsa tendat. S. Thom. 2. 2. quæst. 161. Vel esse contemptum propriæ excellentiæ à recta ratione dictatum. Eminentiss. Cardin. de Lauræa tom. 2. de *Virt.* in gen. *disput.* 31. num. 108.

2. **D**uplex est Humilitatis Virtus. Una *Moralis* tantum, quam cognoverunt etiam Philosophi naturales, & gentiles, ut ex Aristot. 4. *Ethic.* 11. ex Platone lib. 4. de *legib.* & ex Seneca de *consol. ad Matrim.* Unde illud adagium *Noſce te ipsum.* Altera *Christiana*, quæ subdividitur in *Communem*, seu de *Præcepto*, quæ omnes Christianos decet pro æterna salute consequenda; *Pſalm.* 33. v. 19. *Humiles spiritu salvabit.* Et in *Evangelicam*, quæ tantum perfectorum, & de consilio dicitur, quam docuit Salvator, tum verbis, *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.* *Matth.* 11. 29. tum exemplis, quia cum in forma Dei esset, semetipsum exinanivit, formam servi accipiens. *Ad Philipp.* 2.

Gradus hujus præcellentis Evangelicæ Humilitatis varii assignantur. In regula S. Benedicti ponuntur duodecim, quos refert S. Thom. 2. 2. quæst. 161. art. 6. Tres gradus assignat Glossa ord. in cap. 3. *Matth.* videlicet. 1. Subdere se majori, & non præferre se se æquali. 2. Subdere se se æquali, nec præferre se minori. 3. Subesse minori. Quatuor gradus assignabat S. Philippus Neri. 1. Sperneremundum. 2. Spernerenullum. 3. Spernereseipsum. 4. Spernereseipsum, quibus dictus Sanctus Philippus addebat hæc verba: & hæc sunt dona *superi.* Tres docuit Alphons. Rodrig.

Exercit. Perfect. part. 2. tract. 3. nempè. 1. Cognoscere se ipsum dignum omni contemptu. 2. Procurare, & delectari se contemni. 3. Donata naturalia, & Spiritualia non à se, sed à Deo esse arbitrari. Porro octo gradus Humilitatis Christianæ, ac heroicæ demonstrat Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. *disput.* 31. num. 128. his verbis: Primus humilitatis actus est sui contemptus, quo quis se, & ea, quæ à se habet, nihili facit. 2. Est ille, quo reputat, se donis omnibus sive Dei sive hominum indignum. 3. Est, quo cupit, non haberi in pretio ab aliis, nec laudari, vel honorari, sed omnem laudem aliis, & Deo dandam. 4. Est, quo optat vilis haberi, ac contemni. 5. Dum ab aliis videt, se honorari, vel laudari, dolet, si ratione suæ personæ id fiat, secus si ratione officii, aut muneris, vel dignitatis, quam gerit. 6. Dum aliis se comparat, judicat se viliorum ob ea, quæ ex se habet. 7. Cum Deo se offert tanquam vile mancipium, eumque orat, ut de se faciat, quod sibi placet tam circa sanitatem, quam circa bona fortunæ. 8. In communione, atque conversatione cum aliis, quantum in se est, semper accipit, quod est vilius, & abjectius, ut in confessoribus locum inferiorem. in congressibus finistrum latus, in officiis vel nullum, vel ignobilius, vestes simpliciores, suppellectilem pauperem, &c. & similia; attempta tamen conditione dignitatis, & muneris debet decencia statui, sed tamen modica adhiberi. In contentionibus potius vult tacere, quam superare. In judiciis non curat peritus videri. Neque est loquax, neque ad respondendum valde promptus. In omni tandem opere, seu dicto demissus, & abjectus apparet. Hucusque Eminentia illa; cujus verba transcribere non piguit, quia mirifice deservunt personis Ecclesiasticis, quibus frequens occasio est in Congregationibus adesse, agere, & conversari.

Ceterum humilitas Christiana, Evangelica, & Heroica Virtus exerceri potest non solum à subditis, verum etiam à Superioribus, & sublimibus personis, Principibus, & Prælatibus, quatenus honores recipiunt debitos dignitati, & gradui, in quo à Deo sunt positi, sed in corde suo cognoscunt, se iisdem indignos, neque in eis delectantur, potissimum ex frequentibus incentivis. 1. Ex consideratione proprii figmenti; nam ut ait Job cap. 17. v. 14. *Putredini dixi: Pater meus es: mater mea, & soror mea vermis.* Et *Ecclef.* cap. 10. v. 13. *Quid superbis terra, & cinis?* 2. Finis, quem omnes spectant, id est mortis horridæ. *Ecclef.* 3. 19. *Unus est interitus hominis, & jumentorum.* 3. Incommodorum, & calamitatum conditionis humanæ. Job cap. 14. v. 1. *Homo natus de muliere, brevi vivens tempore repletur multis miseriis, &c.* 4. Miseriarum ex parte animæ ob ignorantiam, & concupiscentiam. *Rom.* 7. *Videō aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ.* 5. Vanitatis totius gloriæ humanæ, quæ quod excelsior, eò periculosior: nam quis Lucifero inter rebelles Angelos infelicior? Quis inter Reges Salomone miserior? Quis inter Monachos Pelagio, & Origene, seu inter doctos Tertulliano, Donato, & Ario doctissimis vilior? Ideo, ut habetur 1. *Cor.* 10. 12. *Qui stat, videat ne cadat.* Hæc omnia ampliori stylo allegata fuere à Clero Nostro, & desumpta ex S. Thoma 2. 2. quæst. 161. & seqq. ex Alphons. Ro.

Rodrig. *de part. 2. tract. 3.* Ex Martin. Lornario. *lib. 2. tract. 2. cap. 32. post sum. Toleti.* Ex Philotea S. Franc. Salsii *part. 3. cap. 4. §. 6.* Ex Philosoph. Morali Eman. Thesauri *lib. 9. c. 3.* Ex P. Lud. de Ponte (Guida Spirituale) *part. 1. tract. 2. cap. 4. & seqq.* Ex Horto Pastor. Marchantii *In Tab. Sacerd. tr. 1. sect. 12. & Eminentiss. Card. de Laurza d. rom. 2. disput. 31. art. 4. per totum;* ubi luculenter, ac pie hanc celeberrimam Virtutem, quam exemplari vita iugiter est professus, & cujus radii nihilominus, quam Purpura fulget, exornat, & declarat.

DECISIO XCIX.

ARGUMENTUM

Deciditur, an teneatur restituere Mandans damnum fieri, si revocavit mandatum factum? Et an illi, qui filios illegitimos mittunt ad Hospitale Domus Dei? Et an Advocati patrocinati lites injustas, vel dubias.

SUMMARIUM

1. Mandatum revocans ante damnum datum, si detur, an restituatur?
2. Ratum habens damnum an sit obnoxius restitutioni?
3. Hospitali, ad quod filii illegitimi mittuntur, an debita sit restitutio?
4. Hospitalis opulentia, vel egestas consideranda.
5. Hospitale Domus Dei Padua quo anno fundatum?
6. Advocatus, qui defendit causas injustas, quomodo absolvendus?
7. Joannis Parentii Advocati Pistoienfis casus mirabilis.
8. Advocatus causa injusta obnoxius est restitutioni.
9. Advocatus an possit defendere causas dubias?
10. P. Tobias Lohner Soc. Jesu cur non dedit monita pro Advocatis?

Quia supra dictum est *Decis. 96. num. 2.* quod qui mandat damnum fieri, teneatur ad restitutionem, nunc proponitur sequens Quæsitum: An Mandans fieri damnum, si revocat mandatum ante damnum, & fiat damnum, teneatur ad refarciendum damnum.

EX dictis in præcedenti *Decis. XCVI. num. 2. in Verbo. Jussio*, deduxerunt omnes respondendum, mandantem non teneri, si verè, & efficaciter notificavit mandatario retractionem mandati, dummodo simplex mandatum fuerit, non etiam consilium. Lessius *de Just. & Jur. lib. 2. cap. 13. dub. 3.* Bonacina *tom. 2. de Rest. in gen. disput. 1. quæst. 2. part. 6. num. 3.* Busemb. *lib. 3. tract. 5. cap. 2. dub. 2.* Graffius *part. 1. lib. 2. c. 127. num. 6.* & Eminentiss. Cardin. de Lugo *de Just. & Jur. tom. 1. disput. 19. num. 23.* Quod si mandatarius noluisse credere, retractionem mandati esse veram, vel eam oblitus damnum intulerit, plurimi volunt mandantem obligatum esse damnum refarcire, eo quia præcedens mandatum influit in hoc damnum. Eminentiss. Cardin. de Lugo *ibid. num. 26. 27. 28.* & Tamburini. *in Decal. lib. 8. tract. 4. cap. 2. §. 1. num. 6.*

Alterum Quæsitum sit: An habens ratum damnum ab alio illatum, teneatur refarcire? dictum fuit, non teneri, si eo nesciente damnum fuit illatum; nam rati habitio habet quidem vim mandati in contractibus, & in foro exteriori, secus autem in obligationibus restituendi, seu refarciendi damna. Layman. *lib. 2. tract. 2. cap. 5. num. 3.*

Doct. Clericali *Tom. II. Lib. IX.*

Graffius *dict. part. 1. l. 2. c. 127. n. 7.* Eminentiss. Cardin. de Lugo *dict. disput. 19. a num. 32. & seqq.* Quamvis non desint rigorosiores, qui docuerunt contrarium, quos citat, & sequitur Azorius *part. 3. lib. 4. cap. 12.*

Porro quid respondebit Confessarius ad sequentem casum? Unus, duo, & plures Cives narrant Confessario, se plurimos gnatos ex concubinis misisse ad Hospitale vulgò la casa di Dio. Quæritur, An sint obligandi expensas rescire dicta domui?

DUas reperi opiniones. Unam, quod prædicti Cives tanquam divites obligati sint in conscientia rescire Hospitali domus Dei expensas suorum filiorum, ex concubinis susceptorum, quos ad dictum Orphanotrophion transmiserunt; ut docent Homobon. *de Exam. Eccles. part. 2. tract. 10. cap. 4. quæst. 14.* & Bellochius *in Praxi Moral. Theolog. part. 2. quæst. 7. num. 25.* quos refert F. Callianus à S. Elia *in Centum Histor. decis. 40. num. 23.* ubi examinat hunc casum. Alteram, quod sit distinguendum, an Hospitale habeat sufficientes redditus pro alendis expositis, nec ne? Si habeat, & sit opulentum, patres divites ad nihil tenentur, quia censetur fundatum Hospitale ad impedienda infanticidia tam divitum, quam egenorum. Contra, si Hospitale sit pauperimum, in egestate, obligatos esse genitores locupletes ad reficiendas expensas gnatorum. Layman. *lib. 3. tract. 3. part. 3. cap. 14. num. 4. §. Dico tertio* Tamb. *in Dec. lib. 5. cap. 3. §. 1. num. 5.* Sanchez. *in Consil. Moral. tom. 1. lib. 1. dub. 4. & dub. 5. præcipue num. 74.* Coton. *in Summa Diana Verb. Restituere, num. 34.* & ipse Diana *part. 3. tractat. 9. resol. 40.* Cujus domus collocata est in Coordinato opere *tom. 8. tract. 7. ref. 47.*

Quibus stantibus in Jure, si ad factum hujus nostræ Urbis Antenoreæ casum applicemus, erit Orphanotrophion, seu Pia Domus Dei ad recipiendos, & alendos filios expositos ære publico sit instituta anno Domini 1271. teste Scardenio *lib. 2. concl. 5.* Portenario *de Felicit. Pad. lib. 9. cap. 47.* Urato *in Monument. Patavin. lib. 1. sect. 10.* & salutis nostræ seculo decimo quarto nonnullis hereditatibus piorum Civitum Patavinorum fuerit ditata, prout notat idem Portenar. *d. capit. 47.* nihilominus Domum hanc laborare egestate, & sufficientes redditus non habere pro alendis lactentibus, nutricibus, famulis, ministris, filiisque, ac filiabus grandævus manifestè constat; quare Cives, aliosque fortunæ bona possidentes nequaquam absolvendos dicendum venit, si ad dictam domum filios ex libidine damnata susceptos miserint, & eleemosynas per amplas, aut pia legata eidem domui elargiri non faterentur; si quidem jus naturale, quod indispensabile est, eos obligat, filiis quamvis spuris alimenta præbere, l. 1. §. Jus naturale, ff. de Just. & Jur. §. Sed naturalia. Inst. de Jur. nat. gent. & Civil. capitul. Cum haberet, ubi Gloss. & DD. De Eo, qui duxit in Marit. quam pol. per adul. Eminentiss. Cardin. Paleott. De Nothis, & Spur. cap. 47. ubi text. & DD. Ricciul. de Personis, quæ in statu reprobo versantur *lib. 3. cap. 31.*

Sed magis difficilis erit cuicumque Confessario sequens Casus: Advocatus Parocho confiteri per sex Instra causas injustas defendisse, sed semper vincendo. Quæritur, ut talis Penitens salvetur, quid ei Parochus insinuare debeat?

X

Pro